DOMSTOLENS BESLUT (första avdelningen)
12 juli 2001 *

I mål C-102/00,

angående en begäran enligt artikel 234 EG, från Hoge Raad der Nederlanden (Nederländerna), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Welthgrove BV

och

Staatssecretaris van Financiën,

angående tolkningen av artiklarna 4, 11 A.1a och 13 B d.5 i rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter — Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund (EGT L 145, s. 1; svensk specialutgåva, område 9, volym 1, s. 28),

* Rättegångsspråk: nederländska.

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Wathelet samt domarna P. Jann och L. Sevón (referent),

generaladvokat: C. Stix-Hackl,
justitiesekreterare: R. Grass,

efter att ha underrättat den hänskjutande domstolen om att domstolen har för avsikt att fatta ett motiverat beslut i enlighet med artikel 104.3 i domstolens rättegångsregler,

efter att ha uppmanat de berörda parter som avses i artikel 20 i EG-stadgan för domstolen att inkomma med eventuella yttranden i detta avseende,

efter att ha hört generaladvokaten,

följande

Beslut

1 Hoge Raad der Nederlanden har genom beslut av den 28 april 1999, som inkom till domstolens kansli den 20 mars 2000, i enlighet med artikel 234 EG ställt tre frågor om tolkningen av artiklarna 4, 11 A.1a och 13 B d.5 i rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter — Gemensamt system för mervärdes-

skatt: enhetlig beräkningsgrund (EGT L 145, s. 1; svensk specialutgåva, område 9, volym 1, s. 28; nedan kallat sjätte direktivet).

2 Frågorna har uppkommit i en tvist mellan Welthgrove BV (nedan kallat Welthgrove) och Staatssecretaris van Financiën angående ett holdingbolags rätt att göra avdrag för ingående mervärdesskatt.

Gemenskapsrättsliga bestämmelser

3 Enligt artikel 2.1 i sjätte direktivet skall mervärdesskatt betalas för leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster som sker mot vederlag inom landets territorium av en skattskyldig person i denna egenskap. Därigenom utesluts följaktligen verksamhet som inte är av ekonomisk art från tillämpningsområdet för nämnda skatt. Enligt artikel 4.1 i nämnda direktiv avses med skattskyldig person varje person som självständigt någonstans bedriver någon form av ekonomisk verksamhet som anges i artikel 4.2. Begreppet ekonomisk verksamhet definieras i artikel 4.2 som alla verksamheter av producenter, återförsäljare och personer som tillhandahåller tjänster, däribland verksamhet som består i utnyttjande av materiella eller immateriella tillgångar i syfte att fortlöpande vinna intäkter därav.

Tvisten i målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

4 Av begäran om förhandsavgörande framgår att Welthgrove är ett mellanholdingbolag som äger andelar i flera bolag inom den Europeiska unionen som tillverkar plastemballage.

5 Under den period som är relevant i det nationella målet hade inte Welthgrove någon anställd personal. Bolagsstyrelsens ledamöter deltog aktivt i förvaltningen av dotterbolagen, men Welthgrove begärde ingen ersättning för denna verksamhet. Bolaget mottog emellertid utdelning från sina dotterbolag.

6 Welthgrove gjorde för denna period avdrag för mervärdesskatt med 8 114 NLG. Den nederländska skattemyndigheten bedömde att Welthgrove inte hade rätt till avdrag för mervärdesskatt, eftersom bolaget inte bedrev ekonomisk verksamhet. Skattemyndigheten beslutade därför om eftertaxering. Welthgrove anförde klagomål mot beslutet. Efter omprövning vidhöll skattemyndigheten sitt tidigare beslut.

7 Gerechtshof te's-Gravenhage (Nederländerna) ogillade Welthgroves överklagande. Gerechtshof konstaterade inledningsvis att Welthgrove hade deltagit i förvaltningen av de bolag som Welthgrove var delägare i, i den mening som avsågs i dom av den 20 juni 1991 i mål C-60/90, Polysar Investments Netherlands (REG 1991, s. I-3111; svensk specialutgåva, volym 11, s. 227). Gerechtshof fastslog vidare att den utdelning som Welthgrove hade mottagit måste betraktas som ersättning för att bolaget hade deltagit i förvaltningen. Slutligen konstaterade Gerechtshof att denna verksamhet var befriad från omsättningsskatt i enlighet med den nederländska författningsbestämmelse som genomför artikel 13 B d.5 i sjätte direktivet.

8 Welthgrove väckte kassationstalan vid Hoge Raad der Nederlanden som förklarade målet vilande och hänsköt följande frågor till domstolen för ett förhandsavgörande:

"1) Om ett moderbolag deltar i förvaltningen av ett dotterbolag, skall då utdelning som erhålls från detta dotterbolag, mot bakgrund av domen i Polysar-målet och då särskilt punkterna 13 och 14 i denna dom, anses vara ett vederlag för moderbolagets deltagande i den mening som avses i artikel 11 A.1 a i sjätte direktivet?

2) Om den första frågan besvaras nekande, innebär enbart den omständigheten att klaganden deltar i förvaltningen av sina dotterbolag, på så sätt som avses i punkt 14 i domen i Polysar-målet, att klaganden skall anses vara en skattskyldig person i den mening som avses i artikel 4 i sjätte direktivet?

3) Om den första eller den andra frågan besvaras jakande, omfattas då nämnda deltagande av undantaget i artikel 13 B d.5 i sjätte direktivet, det vill säga av den förvaltning som nämns där?"

9 Genom skrivelse av den 14 december 2000 skickade domstolens kansli en kopia av domen av den 14 november 2000 i mål C-142/99, Floridienne och Berginvest (REG 2000, s. I-9567) till den hänskjutande domstolen och anmodade denna att meddela huruvida den, mot bakgrund av denna dom, avsåg att vidhålla sin begäran om förhandsavgörande.

10Genom skrivelse av den 10 januari 2001 meddelade Hoge Raad der Nederlanden att den drog tillbaka den första frågan i sin begäran om förhandsavgörande, men att den stod fast vid den andra och den tredje frågan. Hoge Raad der Nederlanden har anfört att Welthgrove, till skillnad från de holdingbolag som granskades i domen i det ovannämnda målet Floridienne och Berginvest, deltog i sina dotterbolags förvaltning utan att genomföra transaktioner som är mervärdesskattepliktiga enligt artikel 2 i det sjätte direktivet.

Den andra frågan

11 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida ett holdingbolags deltagande i sina dotterbolags förvaltning i sig utgör ekonomisk aktivitet i den mening som avses i artikel 4.2 i sjätte direktivet.

12 Domstolen påpekar att svaret på denna fråga tydligt framgår av rättspraxis och att domstolen därmed kan fatta ett motiverat beslut i enlighet med artikel 104.3 i rättegångsreglerna.

13 Det framgår av fast rättspraxis att ett holdingbolag som uteslutande ägnar sig åt att förvärva delägarskap i andra företag utan att direkt eller indirekt delta i förvaltningen av dessa, förutom att utöva de rättigheter som nämnda holdingbolag har i egenskap av aktieägare eller bolagsman, inte har ställning som mervärdesskatteskyldig person och därmed inte rätt till avdrag enligt artikel 17 i sjätte direktivet (se särskilt domen i det ovannämnda målet Polysar Investments Netherlands, punkt 17, och i det ovannämnda målet Floridienne och Berginvest, punkt 17).

14 Av rättspraxis framgår att denna slutsats framför allt grundar sig på att domstolen fastslagit att enbart förvärv och innehav av andelar inte utgör ekonomisk verksamhet i den mening som avses i sjätte direktivet och som innebär att den person som utför verksamheten skall betraktas som skattskyldig. Enbart en ekonomisk delaktighet i andra bolag utgör inte ett utnyttjande av en tillgång avsedd att fortlöpande ge intäkt, eftersom en eventuell utdelning, vilken är resultatet av denna delaktighet, inte beror på något annat än att tillgången befinner sig i mottagarens ägo (se dom av den 22 juni 1993 i mål C-333/91, Sofitam, REG 1993, s. I-3513, punkt 12, och dom av den 6 februari 1997 i mål C-80/95, Harnas & Helm, REG 1997, s. I-745, punkt 15).

15 Domstolen har emellertid funnit att det förhåller sig annorlunda då delaktigheten åtföljs av ett direkt eller indirekt deltagande i förvaltningen av de delägda bolagen, förutom vad gäller de rättigheter som delägaren har i egenskap av aktieägare eller bolagsman (domen i det ovannämnda målet Polysar Investments Netherlands, punkt 14, och i det ovannämnda målet Floridienne och Berginvest, punkt 18).

16 I punkt 19 i domen i det ovannämnda målet Floridienne och Berginvest konstaterade domstolen att ett sådant deltagande i förvaltningen av dotterbolag måste anses utgöra en ekonomisk verksamhet i den mening som avses i artikel 4.2 i sjätte direktivet i den utsträckning som det omfattar utförandet av transaktioner som är mervärdesskattepliktiga enligt artikel 2 i nämnda direktiv.

17 Av detta följer att ett holdingbolags deltagande i förvaltningen av dotterbolag, utan att genomföra transaktioner som är mervärdesskattepliktiga enligt artikel 2 i sjätte direktivet, inte i sig utgör ekonomisk aktivitet i den mening som avses i artikel 4.2 i sjätte direktivet.

18 Följaktligen skall den andra frågan besvaras så att ett holdingbolags deltagande i förvaltningen av dotterbolag utgör en ekonomisk verksamhet i den mening som avses i artikel 4.2 i sjätte direktivet endast om det omfattar utförandet av transaktioner som är mervärdesskattepliktiga enligt artikel 2 i nämnda direktiv.

Den tredje frågan

19 Den tredje frågan har ställts endast för det fall den andra frågan skulle besvaras jakande. Eftersom den andra frågan inte besvaras jakande är det inte nödvändigt att besvara den tredje frågan.

Rättegångskostnader

20 De kostnader som har förorsakats Nederländernas regering och Förenade Konungarikets regering samt kommissionen, vilka har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder fattar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

följande beslut:

Ett holdingbolags deltagande i förvaltningen av dotterbolag utgör ekonomisk verksamhet i den mening som avses i artikel 4.2 i rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter — Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund, endast om deltagandet omfattar utförandet av transaktioner som är mervärdesskattepliktiga enligt artikel 2 i nämnda direktiv.

Luxemburg den 12 juli 2001

R. Grass — Justitiesekreterare

M. Wathelet — Ordförande på första avdelningen